

Är kris något positivt? — s. 3

Muslimsk renässans — s. 4

Etiopisk flyktning berättar — s. 8

TIDNING FÖR MORALISK UPPRUSTNING Nr 3 · 1979

Ny värld- eller ingen

□ "Redan 1990 kommer våra samhäl-
len att vara obeboeliga — det
är ingen absurd profetia utan en
enkel framräkning av aktuella kur-
vor."

Så kommenterar den ansedda
franska veckotidningen l'Express en
ny bok av Pierre Chaunu där han
utifrån sin historiska lärdom och
kristna tro ger sin syn på den väst-
tändska kulturens framtid.

Pierre Chaunu är professor i nu-
tidshistoria vid Sorbonne i Paris.

Varje kultur måste tänka över li-
vets — och därmed dödens — me-
ning, säger Chaunu. Men i den eko-
nomiska tillväxtens blinda år 1955
—1970 har vi vägrat att se döden.
Vi har inbillat oss att vara odödliga
därför att vi vägrat tänka på tiden,
på livets korthet.

Den hastiga tillväxten har gjort
oss rotlösa. Vi har förkastat den tra-
ditionella livsinställningen att offra
det närvarande för framtiden. Vi
har valt ögonblickets njutning.

Våra historiska framsteg har
byggts på "det fördröjda äktenska-
pet", på vägran att domineras av
en fri och hänsynslös sexualitet, på
asketism. Den läxan har vi glömt.

Genom att leva för ögonblicket,
av preventivmedlen frigjorda från
varje tvång, genom att skjuta ifrån
oss döden och förneka minnet har
vi förkastat livet. Vi har auktoriserat
aborter — barn påminner oss om
att tiden går, att vi ska dö.

Chaunu menar att kyrkorna främst
har ansvaret för människornas känsla
av meningslöshet. Det är de som
i våra samhällen har att uppehålla
samtalen om livets och dödens me-
ning.

Vårt enda hopp, säger han, är att
människan inte är matematiskt för-
utbestämd. "Men utan ett viljans
mirakel kommer vi att gå under."

N.G.E.

Experiment i demokrati: Sri Lanka

"Ingen demokrati kan existera utan moral", deklarerade Sri Lankas premiär-
minister Premadasa när han nyligen inledde ett seminarium i huvudstaden Co-
lombo om "Demokratins möjligheter i Asien". Det hölls i samband med en
landsomfattande aktion för moralisk upprustning till vilken ledande män och
kvinnor ur olika befolkningsskikt i Sri Lanka inbjöds en delegation från fem
nationer, under ledning av Rajmohan Gandhi, chefredaktör för den indiska
veckotidningen "Himmat" och sonson till Mahatma Gandhi.

□ AKTIONEN GENOMFÖRDES
under ett par veckor i januari i sex
städer i olika delar av örepubliken.
Deltagarna hade tillfälle att studera
hur man försöker bemästra landets
tre huvudproblem: arbetslösheten,
framför allt bland ungdomen, lantbe-
folkningens problem speciellt i de för-
summade torrområdena, och de spän-
da relationerna mellan de buddhisti-
ska singaleserna, som utgör 70 proc av
Sri Lankas 14 miljoner invånare, och
de 20 procenten övervägande hindui-
ska tamilerna. De senare har på sistone
skärpt kraven på självstyre och den
nya regeringen har tagit itu med dis-
krimineringen av tamilerna. Andra
minoriteter utgörs av islamiter, kristna
och olika tros- och språkgrupper.

Åren 1958 och 1977 kom det till

blodiga sammanstötningar och den
nuvarande regeringen måste omedel-
bart efter tillträdet utlysa undantags-
tillstånd över hela landet. 40 000 livs-
hotade tamiler måste tas om hand i
flyktingläger.

Sri Lanka var det första land i Asi-
en som genomförde allmän rösträtt,
för nästan 50 år sedan. Efter oavhän-
gighetsförklaringen 1948 har örepubli-
ken upplevt många omvälvningar. Vart
och ett av de fem parlamentsvalen
medförde en radikal omsvängning,
från höger till vänster eller tvärtom.
I det senaste valet deltog inte mindre
än drygt 86 procent av de röstberätti-
gade. Premadasas parti erhöll 80 proc
av mandatet, och förutvarande rege-
ringschefen fru Bandaranaike måste

Forts. sid. 7: "Ingen demokrati"

Inte för sent i Zimbabwe

Har sista tåget gått i Rhodesia-Zimbabwe? Måste dess 6—7 milj. invånare ge-
nomsida antingen rasistiskt förtryck eller blodigt inbördeskrig?

Kunde det finnas — trots den mörka bild av händelseutvecklingen som vi
dagligen får i våra massmedia — ett tredje alternativ som kan förverkliga de
nödvändiga politiska, ekonomiska och sociala förändringarna innan det är för
sent?

□ FÖRFATTAREN TILL skriften
"Zimbabwe — mörker och gryning",
engelsmannen Hugh P Elliott, vägar
trots allt tro på ett sådant alternativ.
Han har arbetat i Afrika i mer än tret-
tio år och har nära kontakt med både
svarta och vita i Rhodesia. Till skill-
nad från många andra författare nö-
jer han sig inte med att analysera pro-
blemen utan presenterar en rad exem-
pel på rhodesier som tagit viktiga ini-

tiativ till försoning och fredlig sam-
levnad i Rhodesia-Zimbabwe.

Det har känts angeläget att göra
Elliotts skrift tillgänglig även för
svenskar som intresserat och engage-
rat sig för södra Afrika, och "Zimbab-
we — mörker och gryning" föreligger
nu i svensk översättning, utgiven av
Idé och Kultur, Stockholm.

Ett kapitel ur skriften återges på
sid. 6 i denna tidning. ■

Demokrati för minoriteter

□ I ETT UTTALANDE på första sidan av denna tidning säger Sri Lankas premiärminister Premadasa att demokrati inte kan existera utan moral.

I ett par tidigare artiklar på denna sida har ombudsman John Söderlund tagit upp väsentliga men numera sällan beaktade moraliska synpunkter på demokratins problem. Han betonar att en fungerande demokrati kräver personlig ärlighet och ömsesidigt förtroende i debatten och samarbetet mellan politiker och partier. Han påpekar också att demokratin inte kan begränsas till ett tillämpningsområde. I LO:s stadgar talas om politisk, social och ekonomisk demokrati och i den allmänna debatten möter man ord som boendedemokrati, arbetsplatsdemokrati, skoldemokrati och demokrati i hemmet.

I ett tidsläge när den politiska kampen hårdnar och när vårt land liksom många andra demokratier kluvits i två jämnstarka väljarblock är det fara värt att de motsatta parterna i valpropagandans avgörande dragkamp om marginalväljarna tar till argument och gör utfästelser som vid närmare eftertanke måste framstå som djupt odemokratiska.

En aktuell utmaning till sådan eftertanke borde ges av det förtryck och den diskriminering som etniska och religiösa minoriteter och politiska oppositionsgrupper utsätts för på många håll i världen där diktaturen gärna draperar sig i "folkdemokratisk" förklädnad.

Andan bakom besluten

Men inte ens i en parlamentarisk demokrati som vår egen är minoritetens och oppositionens roll och rättigheter självklart givna och tryggade. Problemet är förvisso inte enkelt. Där beslut är ofrånkomliga i komplicerade och kontroversiella frågor blir det till sist en majoritet som måste ta ansvaret. Men samtidigt blir det majoritetens hänsynstagande till minoriteten som bäst vittnar om den demokratiska andan bakom beslutet.

Inför en valkampanj och ett riksdagsval är det inte minst i vår svenska situation motiverat att ställa frågan om en röstmajoritet på någon eller några få procent av väljarkåren får betraktas som en demokratisk fullmakt att regera och reformera utan största möjliga hänsyn till meningarna

inom den andra hälften av väljarkåren.

Frågan blir särskilt ofrånkomlig när det gäller beslut om genomgripande samhällsförändringar och frågor där meningarna är delade också inom partierna och de stora intresseorganisationerna och där många enskilda medborgare själva är tveksamma.

"Det måste betraktas som klart stötande", skriver en insändare i Svenska Dagbladet, "att en så stor minoritet som kanske 49,9 procent skall lämnas helt utan avseende i en fråga av högsta betydelse för hela nationen. — I en så viktig fråga, som en övergång från ett samhällskick till ett helt annat innebär, bör kvalificerad majoritet krävas."

I samma tidning tar regeringsrådet Gustaf Petrén upp frågan om minori-

tetsskydd bla genom folkomröstning. Han är starkt kritisk mot riksdagen 1974 "då den nästan enhälligt avlog ett motionsyrkande om att den nya grundlagen skulle underställas folkets prövning genom folkomröstning". Numera kan en grundlagsändring genomföras med enkel majoritet vid två riksmöten med ett mellanliggande val.

Liknande frågeställningar kan inte gärna uppfattas som en ensidig utmaning till något parti eller någotdera av våra politiska block. Vi vet ju inte förrän efter den 16 september vilken sida som genom sina representanter i riksdag och regering får huvudansvaret för majoritetsmakt och minoritetsskydd i Sverige under den närmaste framtiden.

Nils Gösta Ekman

Kamplinjen i södra Afrika

□ I ZIMBABWE har det visat sig nödvändigt med militär press för att rubba de vitas maktmonopol. Att vara kyligt neutral i denna bittra uppgörelse är hjärtlöst, och det är förstaeligt att kyrkan vill stödja dem som kämpar för sin befrielse.

Men kyrkan måste också stödja på andra sätt än genom pengar och proklamationer: genom att besvara hat och maktsjuka kan den bidra till att övervinna splittringen mellan de olika befrielseorganisationerna. Denna splittring är i dag inte bara en broms på frigörelseprocessen. Den är också ett hot mot friheten och stabiliteten i morgondagens Zimbabwe.

Kyrkan kan också bidra genom att satsa mera på att förändra den vita befolkningens inställning till de svartha. En sådan förändring kan bespara mycken blodsutgjutelse, och det är aldrig för sent att kämpa för den.

Vi har ingen rätt att fränkänna någon människa möjligheten till omvändelse. Naturligtvis måste man akta sig för att vara naiv: individer eller folkgrupper kan ha förhärdat sig till den grad att andliga vapen inte biter på dem. Då krävs det andra medel för att skapa rättfärdighet.

Tvärs igenom fronterna

Det går en kamplinje tvärsigenom fronterna i södra Afrika: mellan gott och ont, hat och kärlek, respekt för människovärdet och människoförak-

tande kamp för makt och privilegier. Att föra denna andens kamp måste vara kyrkans främsta uppgift. Här kan den ge sitt väsentligaste bidrag till en ny och bättre samhällsordning.

När denna uppgift sätts i skuggan av argumenten för eller emot finansiellt stöd åt befrielseörelserna, tyder det på att kyrkans tro på sina andliga vapen är svag. Vi förväntar oss inte att människor skall förvandlas, bli lydiga mot Gud och därigenom utöva inflytande på utvecklingen.

Metodistprästen och politikern hur Kanodereka, som mördades i Lisbury strax före jul, visade hur en sådan kamp med andliga vapen kan föras.

"Arthur dog som en martyr", sade prästen vid jordfästningen. "Genom sin död har han påskyndat vår befrielse. Jag har själv varit en Nikodemus. Nu måste jag fortsätta Arthurs verk."

Ur en artikel av Jens-Jonathan Wilhelmson i *Ny verden*, Oslo.)

Kampen i arbetslivet

□ "DEN IDEOLOGISKA kampen rasar i vårt arbetsliv. Ofta gäller det människosynen. Varje disciplin har sina risker: människan blir bara god (marxism, pedagogik), stark (kapitalism), celler (naturvetenskap), miljöprodukt (psykologi), maskin (teknologi), förnuftig (teologi) osv. Här behövs bön och tankearbete."

(Citerat från *Vi tro*, organ för Sveriges evangeliska student- och gymnasist-rörelse)

Är kris något positivt?

□ HARRY BLOMBERG har skrivit en liten dikt som innehåller en djup sanning:

*Den stund Du tror att allt är slut
och stum i mörkret sitter,
den stunden skall Du hårda ut
fast den är svår och bitter.*

*Ty efteråt skall Du förstå
att just i soluppgången
är luften särskilt kall och grå —
men så begynner fågelsången.*

Min egen erfarenhet av kris är att man tycker sig vara i en situation ur vilken man inte kan se någon utväg. Frågan är då: betyder det att det inte finns någon utväg?

Passar vi samman?

Två människor gifter sig och allt verkar att vara fröjd och gamman. Men så upptäcker de saker om varann som kommer dem att allvarligt fråga sig om de verkligen passar samman. Vad gör de då?

Frågan måste vara mycket aktuell: i detta land hade vi år 1977 omkring 40 400 nya äktenskap men samtidigt omkring 20 300 skilsmässor. Hur många barn som drabbades av dessa skilsmässor är okänt men det måste vara åtskilliga.

För var och en som sett eller själv erfarit vad en skilsmässa vill säga, särskilt om det finns barn, står det klart detta höga skilsmässotal innebär i personliga tragedier och för hela vårt folk. Finns det då ingen utväg ur kriser och motsättningar i äktenskapet?

Ser ingen väg ut

Genomsnittligt tar fyra människor om dagen livet av sig i detta land. Många mer försöker. De har inte sett någon väg ut. Vi vet hur många som tillgriper olika medel — sprit, narkotika, lugnande medel — när det blir för svårt.

Vi i vår tid ligger långt framme när det gäller att tekniskt finna lösningar på problem, även sådana som först kunde synas omöjliga att lösa. Vi har också kunnat förbättra samhällsförhållandena i riktning mot större välfärd och jämlikhet.

Men hur är det när det gäller människans livsfrågor? Är det nästa steg att också här finna lösningar? Läser

man tidningarna just nu med alla artiklar, många värdefulla, om kärlek, mogenhetsutveckling, stress etc, får man ett starkt intryck av det.

Är det kanske så att vi, när vi råkar i kris, borde hälsa det med glädje? Rent av säga: "Jibbedibbedou! Nu är jag, vi i kris! Nu kan verkligen något bli annorlunda. Nu kan vi ta ett steg framåt och mogna till, få ett nytt och bättre förhållande till varann, få en ny klarhet och glädje — fast det just nu är svårt att se hur."

Vad är det då som behöver ske när vi råkar i kris? Vi kunde behöva ta en ärlig titt på oss själva, och ge tid till det. Det är ofta grundläggande. Vi kan behöva glömma oss själva för att i stället tänka på andra och ha omsorg om andra. Kanske bli helt ärliga mot någon som står oss nära.

Ibland finns det anledning att säga

förlåt när vi gjort fel — eller förlåta någon som gjort fel mot oss. Gammal bitterhet kan behöva elimineras. Vi kan behöva lära oss att, hur situationen än är, har Gud en lösning. Det kan vara riktigt att vi just nu ger vår vilja till Gud och börjar be och lyssna till Honom. En ny tacksamhet och glädje kan behöva komma in i vårt liv.

Det är mycket som vid en kris kan behöva komma upp i dagen och som kommer upp bara vi inte flyr ur den — in i sex, missmod, stimulantia, bingo eller vad det nu kan vara — utan går igenom krisen med öppna ögon.

Vad skulle kunna hända i detta land om vi började betrakta personliga kriser — liksom samhälleliga kriser — som en direkt tillgång och som något vi alla behöver.

Sten Lilliehöök

Nya himlar, ny jord

□ "MÅNGA TROR att miljöförstörelsen är den största skadan i detta blandekonomiska svenska samhälle. Men det är en felbedömning. Miljöförstörelsen här i landet är inte särskilt långt driven", skriver prof. Gustaf Wingren i en artikel under rubriken "Nya himlar och en ny jord" i tidskriften *tro och liv*.

"Nej, den största faran är den nya form som den svenska nationalismen har tagit sig, alla valrörelser och avtalsrörelser inriktning på att gynna svenskar och låta svenskars standard vara högst i världen.

Liberalismens förbannelse var en duktig liberal individ som tjänade mer pengar än alla andra individer och ville behålla pengarna. Den socialistiska blandekonomins förbannelse är ett duktigt land vars befolkning per capita tjänar mer pengar än alla andra länders befolkningar — och vill behålla pengarna.

Det är samma anda i båda fallen, bara lite mer utvidgat nu på slutet. Vinstbegäret har segrat och sitter okritiserat kvar i högsätet inom varje människohjärta. Det onda, djävulskapet, är outrotligt.

En svensk kristen, som samlar hela sin andliga uppmärksamhet på själens nöd och som tycker att politikerna bör få sköta Sverige utan inblandning från kyrkorna, skulle helst ägna sig åt några minuters bibelstudium varje dag och därvid noggrant läsa de fyra evangeliernas berättelser om Jesus, om hans intresse för och omsorg om andra människors kroppsliga hälsa, deras behov av mat och dryck. Hans förlåtelseord till varje människa är inbäddat i hans omsorg om hela människan.

Politikerna bör inte få sköta Sverige i fred, ostörda av kyrkosamfundet. Vi bör

tvärtom tala till dem, tala med en viss myndighet till dem.

Det finns flera människor på jorden än vi svenskar. Alla folk, även de fattiga på södra halvklotet, har samma rätt att leva i Guds skapade värld som vi. De fattiga länderna skall inte ha gåvor från oss, de skall tvärtom ha rättvis lön och betalning för sitt arbete och för sina varor. En ny ekonomisk världsordning och en därtill avpassad personlig livsstil i de rika länderna, dessa två moment hör samman och är väl förankrade i det bibliska talet om 'nya himlar och en ny jord', skriver Gustaf Wingren.

□ "VEDERHÄFTIGT UTFÖRDA beräkningar visar på att uppemot åtta eller tio miljarder kronor årligen undgår beskattning på grund av ohederliga manipulationer från de skattskyldigas sida.

Man behöver inte ha något särskilt väl utbyggt rättspatos för att bli intill förbannelse upprörd över detta.

Det kanske ligger alldeles speciellt nära till hands för den som till yrket är kronofogde att känna denna upprördhet särskilt starkt. Som sådan är man nödsakad bevittna hurusom obetald skatt drages ur småinkomsttagares lön under långa tider. Inte sällan tvingas de dra sig fram på ett praktiskt taget existensomöjligt existensminimum.

Samtidigt ser vi hur personer med höga inkomster, flotta levnadsvanor och rymliga samveten i kombination med sluga transaktioner lägger över skattebördan på dem som deklarerar hederligt och står för sina skyldigheter mot samhället."

(Kronofogde Sten Sjöholm, Helsingborg, i SvD)

Muslimsk renässans

□ I PAKISTAN STENAS äkten-skapsbrytare, och de som dricker alkohol piskas. I Iran bränns bryggerier. Vi reagerar mot sådant såsom barbariskt och reaktionärt.

Men samtidigt måste vi försöka förstå vad som nu händer i stora delar av den muslimska världen. Det är frågan om en våldsamt reaktion mot västerländska sätt att leva och tänka som vi med maktens och mutornas medel pressat på folk med annan kultur än vår.

En TV-reporter frågade en svartklädd kvinna bland demonstranterna på Teherans gator: "Men hur går det med kvinnans frigörelse om ni får er muslimska republik?" Svar: "Under shahens regim förnedrades kvinnorna genom prostitutionen. Den skall vi göra slut på."

Vart Iran är på väg är i skrivande stund svårt att säga. Muslimsk republik, vänsterregering eller högerreaktion? I vilket fall som helst måste vi i framtiden räkna med den muslimska religionen som en ny maktfaktor både i Iran och annorstädes. I Iran rörde det sig inte bara om att störta shahens regim. Det var också frågan om en muslimsk protest mot den obegränsade tillväxtideologi, den västerländska teknologi och de västerländska värderingar som shahen beskyldes för att vilja införa.

Den vite mannen

Ur muslimsk synpunkt har denna ideologi och dessa värderingar ofta identifierats med kristendomen. Vare sig vi vill det eller inte finns det många i Asien och Afrika som identifierar en kristen med en vit man med ena handen på en asiatisk prostituerad, en flaska i den andra handen och en pistol vid bältet. Jag har mött asiater som tänker så.

Detta är nog en av anledningarna till att den muslimska renässansen blivit så stark och ibland våldsamt i sina uttrycksmedel. Man har ingenting till övers för en kristendom som identifieras med vapenhandel, förtryck, prostitution, alkohol och obegränsad ekonomisk växt. Man betonar det absoluta i islam: Allahs absoluta herravälde, alkoholförbudet och respekten för kvinnan.

För oss kan det aldrig bli frågan om något nytt korståg, någon motoffensiv mot muslimerna. Om vi någonsin haft "rätt" att bedriva en sådan offensiv, har vi för länge sen förverkat den. Men snarare kan det bli frågan om att möta muslimerna på en gemensam mötesplats: respekten för Guds absoluta herravälde över människolivet och för hans absoluta moraliska bud, uppfattade inte som något som trycks på oss utifrån av fanatiska präster eller despotiska diktatorer eller byråkrater; utan något som kommer inifrån i enlighet med Jesu ord: Varför låter ni inte ert eget inre döma om vad rätt är?

En kännare av den muslimska shia-sekten som dominerar i Iran framhåller att shiiterna aldrig tröttnar på att citera följande ord:

"Vi människor är varandras lemmar

Fel på människorna

□ HÄROMDAN HAMNADE två trycksaker samtidigt på mitt bord.

Den ena var ett tidningsklipp från vinterförkyllningarnas Sverige. Rubrik: "Fel på människorna". Innehåll: Att det finns människor som missbrukar sjukförsäkringssystemet innebär inte att det är fel på systemet, hävdar Leif Kjellstrand från LO i en DN-intervju. I stället menar han att det är fel på människorna som missbrukar systemet som byggts upp av arbetarrörelsen. (Uppsala Nya Tidning 17/2 1979.)

Den andra trycksaken kom från högsommarvärmen i Västaustralien. Rubrik: "Key to the future — people can change" (Nyckeln till framtiden — människor kan förändras). Innehåll: Vita australiska lärare, poliser och politiker förändrar sin inställning till den australiska urbefolkningen.

Jag citerar: "En polis bad om ursäkt för vad som hände vid ett tillfälle när han och andra uttryckt kritik och hat mot en grupp från urbefolkningen. 'Nu kan jag inse att jag kan vara med om att förändra polisens inställning till urbefolkningen... Jag åtar mig att arbeta för en sådan förändring, inte bara i polisen, utan i alla vita västaustralier.'"

Den västaustraliske ministern som är ansvarig för relationerna till ur-

eftersom vi alla formats av ett enda stycke malm.

Om en av oss lider kan alla de andra inte finna frid. Du som vägrar att dela din broders nöd har av sagt dig rätten att kallas människa."

Här finns kanske en mötesplats med muslimerna, också med de 20 000 muslimska invandrare som bor i Sverige, en mötesplats där inte den ena ser ner på den andra, utan båda står under en gemensam auktoritet.

Betyder detta att vi förnekar det unika i vår kristna tro? Tvärtom: om vi befrias från den västerländska tillväxtideologins, njutningslystnadens och vår (omedvetna?) överlägsenhets tvångströja, är det en större chans att det centrala i vår tro att komma i ljuset: en tjänande och lidande frälsare med värderingar som går stick i stäv med tidens. — "Den som vill bli va störst bland eder, han vare de andras tjänare, och den som vill främst bland eder, han vare de andras dräng. Människosonen har kommit, inte för att låta tjäna sig utan för att tjäna och ge sitt liv."

Bror Jonzon

befolkningen: "Vi måste i ärlighetens namn medge att vi tidigare mest sysslat med att ge urbefolkningen en plats i vårt samhälle och vår majoritetskultur. Sådant som vi inte ansåg lämpligt i vår egen eller urbefolkningens livsstil kontrollerade eller förbjöd vi. Vi blev förvånade när de reagerade mot dessa som vi tyckte välmenande åtgärder.

Den nuvarande regeringen har nu slagit in på en linje som betyder respekt för urbefolkningens rätt att behålla sin identitet. Utan ömsesidig respekt för varandras kultur kan vi inte trygga vår individuella identitet och komplettera varandra som vi borde."

Australien—Sverige

Citaten kommer från en rapport om en internationell konferens för moralisk upprustning i Perth, Västaustralien, 29 dec. 1978—6 jan. 1979. Deltagare kom från 19 länder i Asien, Afrika och Europa. De välkomnades av representanter för urbefolkningen som varit med om att planera konferensen.

Det är långt mellan det soliga Australien och vinterförkyllningssverige. Men ändå är det kanske inte så långt

Mitt eget Grönköping

□ En liten stad i Sverige. Inte alltför liten. Men inte för stor att cykla i.

Ett klimat där alla årstider håller sig på sitt område och gör vad de lovar. En vinter som är vit men inte för lång. En vår som kommer när almanackan säger till. En sommar då det är sol varje dag och bara regnar på nätterna. En höst med dignande fruktträd och färgsymfonier i alla parker.

En stad där man hälsar på varann gatan. Där bilisterna stannar då de — en fotgängare stå och fundera vid övergångsstället. (Fotgängaren har ännu inte satt ner sin fot på gatan, obs!.)

En stad med spårvagnar i stället för bussar. Låga, breda dörrar där äldre lätt kan kliva på. Butiker med allt man behöver i stället för varuhus med för mycket av allt utom det man behöver.

Bovar som inte är svårare att omvända än f. förrådaren H. Peterzohn, som får skrubbsår på knäet då han hoppar ut genom fängelsets övre glugg.

Systembolag som har öppet på helgfrida måndagar och övriga dagar bjuder kunder på juice eller kaffe.

Kommunalskatt som aldrig höjs, matpriser som alltid är på väg neråt. Biografer med mycket kul, roligare än färg-TV. Bingohallar som blir hobbygårdar.

Politiker som hinner vara männen Valkampanjer som säljer ett glada samhällen. Ett osjälviskare.

Skattemoral där ja är ja och nej är nej. Svartjobb som frivilligt blir vita.

Och kulturlivet? Lika förnyelsebart som A:lfr-d V:stl-nds poesi. Lika mångfrestande som riksdagsman Kröken i Krökens talrika motioner.

Mitt eget lilla Grönköping är en stad där barn trivs och kan andas. Där det är vardagsnära till morfar och mormor. Där det finns skolor utan vandalskandaler, och man lär sig det

mellan den svenska rubriken "Fel på människorna" och den australiska "Nyckeln till framtiden — människor kan förändras".

Om det är fel på människorna här hemma i Sverige — och det är nog många ganska eniga om, också de som menar att vårt system behöver förändras — skulle vi kanske kunna få hjälp av de australier som tror på att människorna kan förändras.

— z —

ena och det andra — praktiskt som teoretiskt.

Grannsämja finns i hyreshusen och hjälpsamhet i villaområdena. Inga sjutontillhållarläs nödvändiga.

Grönskar gör alla balkonger och gator i Grönköping.*) Se fotnot!

Nå, händer det aldrig något spännande i stan? Är det bara saftochvatensnällt alltihop?

Jo det finns faktiskt en stor folksport förutom fotboll, ishockey, TV-tennis och TV-slalom. Den är inte så kostnadskrävande. Men den kräver massor med fantasi, en hel del tid och en stor mängd mänsklig omtanke. Vi försöker ta reda på hur många storsadsbor och andra av stress eller ensamhet förstörda varor vi kan locka dit på besök. Vi försöker att skicka hem dem till sitt som förnyade och lyckligare människor.

Gerd Jonzon

*) Fotnot: Ortnamnsforskningen ger vid handen att stadens benämning är betydligt äldre än Gröna Vägen i Sverige. Grönköping fick sitt namn långt innan det gick politik i målarpenlarna.

Vädjan i kyrkostriden

Nedanstående personliga vädjan riktares under årets kyrkomöte till ombuden för ett av våra stift. Den behåller sin aktualitet även efter kyrkomötet.

□ FÖREGÅENDE VECKA såg jag i TV en delegation kvinnor som uppträdde som motståndare till kvinnopräster och förklarade sig beredda att gå ur kyrkan och bilda en ny kyrka om det gick emot deras mening. Alltså en ny splittring, en ny organisation.

Jag hade en dröm en natt: En vacker bricka räcktes mig, en polerad av ädelträ. På dess yta låg strån av hö och halm och boss, liksom fastklibbade.

Man sade mig att budskapet, kärlekens budskap nu var borta. Jag kände mig mycket ledsen men förklarade att "jag överger aldrig den vägen".

Jag skulle önska att alla andliga ledare och förkunnare i vårt land ville stå upp och förenade ville bekänna sin synd, räcka varandra händerna och låta Jesu ord i Joh. 15: 1—14 bli

daglig och stundlig verklighet i sina liv. Att var och en rensar ut allt orent i sitt liv.

Jag är lika långt från Gud som jag är i min bitterhet mot en broder som förfördelat mig. Att ha en alldeles så riktig värdering av en tvistefråga hjälper mig inte in i himmelriket, om den skiljer mig från min broder, chef, sidos eller underordnad. I stället för att bekänna min synd bildar jag en ny organisation.

Jag har levt som chef 50 år på verkstadsgolvet och har provat på förödmjukelsen att be en underordnad om förlåtelse men också den jublande befrielsen när det är gjort.

Jag skulle önska att alla stridande parter inom Sveriges stats- och frikyrka finge göra den upplevelsen, finge erfara den glädjen. Då skulle det bli en kyrka, ett hjärta och en själ.

Jag är i daglig förbön för Er alla deltagare i kyrkomötet som har att avgöra svåra frågor i utomordentlig grad betydelsefulla för släktets framtid.

Ragnar Nordell

Sjukare i själen

□ "SVENSKARNA ÄR SJUKARE i själen än någon kunde ana. Ungefär varannan man och tre kvinnor av fyra drabbas av psykiskt sammanbrott en eller flera gånger innan de fyller 60 år. Det är något av de skrämmande resultat som socialstyrelsens arbetsgrupp för psykisk hälsovård kommit fram till i studier som pågått sedan 1970", konstaterar Stefan Edman i *Kristendom och Skola*, organ för förbundet med samma namn.

"Det är detta sjuka samhälle som smittar av sig på skolmiljön. Normlöshet, utslagning och uppgivenhet kan därför aldrig i grunden botas med organisatoriska reformer i skolan — SIA, nya läroplaner

och betygssystem, ordningsregler osv. Allt detta är visserligen bra och nödvändigt. Ändå är det bara att lägga plåster på sårerna. Det sjuka sitter djupare än så.

Vill vi förverkliga en radikalt ny skola måste vi också på ett eller annat sätt medverka till ett mjukare och mera solidariskt samhälle. Det innebär bl a kamp mot konkurrens, prylkonsumtion och statusjakt, kort sagt en uppgörelse med hela den materialistiska människosyn och samhällsform som genomsyrar vår kultur.

Detta är en utmaning för oss kristna vare sig vi står i församlingsarbete eller i något av våra olika politiska partier"; skriver Stefan Edman. ■

Ett kapitel ur "Zimbabwe-mörker och gryning":

Vad skall ske med universitetet?

□ RHODESIAS UNIVERSITET, beläget i Salisbury, har alltsedan grundandet 1955 med visst berättigande gjort anspråk på att vara "det enda multi-rasiala universitetet i Afrika". Mer än 70 % av de 2.000 studenterna är svarta. De välutrustade institutionerna ligger utplacerade på ett vidsträckt område mitt i en av Salisburys välbärgade vita förstäder.

Universitetet står i brännpunkten för vad som sker i landet. Dess rektor, professor Robert Craig, har kallat det för "tryckkokaren". Några av hans företrädare fick nervösa sammanbrott och måste ta avsked. En av dem dog mitt i arbetet. På Craigs skrivbord ligger en av de stenar som kastades in genom fönstret under en studentdemonstration.

I takt med upptrappningen av kriget har förhållandena mellan vita och svarta tillspetsats. De vita studenterna inkallas till värnpliktstjänstgöring i bushen samtidigt som många svarta studenter har nära släktingar som slåss tillsammans med gerillan.

Studentkårens styrelse står i centrum för denna konfrontation. Enligt stadgarna skall ordföranden i styrelsen vara svart och vice ordföranden vit eller vice versa. Eftersom majoriteten av studenterna är svarta är ordföranden i praktiken alltid svart. De båda rasgrupperna väljer alltid en extrem företrädare för sina åsikter till förtroendeman, och därför blir styrelsen skådesplatsen för bittra motsättningar.

Vi kunde samarbeta

1976 förvisades ordföranden från Salisbury, sedan han gått i spetsen för en demonstration mot den engelske utrikesministern, Dr David Owen. Den vite vice ordföranden övertog hans befogenheter. De svarta studenterna, som utgjorde majoriteten i styrelsen, antog snart en resolution att inte stödja honom. Nya val utlystes.

Den svarte student som var den främste kandidaten till ordförandeposten tog då kontakt med en vit student vid namn Jos te Braake och frågade honom om han ville kandidera till vice ordförandeposten. "Vi skulle kunna samarbeta", sa han till honom.

Vad fick honom att göra det? Nå-

□ Författaren till "Zimbabwe — mörker och gryning", Hugh P Elliott, känner situationen i Zimbabwe inifrån och står i nära kontakt med både svarta och vita i landet. Under sin mer än trettioåriga tjänstgöringstid i Afrika har han bl a varit statssekreterare i Nigeria före och efter självständigheten och han har under längre perioder vistats även i Etiopien och Kenya.

I "Zimbabwe — mörker och gryning" berättar han om en svart präst som med livet fick betala för sitt folks framtid, om en vit student som övervann sitt knarkberoende och solidariserade sig med kampen för ett fritt och demokratiskt Zimbabwe, om gerillaledare, svarta och vita bönder och politiker m fl. Deras attitydförändringar skulle verka otroliga om de inte vore sanna.

"Zimbabwe — mörker och gryning" kan rekvideras från *Idé och Kultur*, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56.

ra månader tidigare hade Jos och fjorton andra vita studenter träffat Arthur Kanodereka för att diskutera. Ingen av dem hade träffat en nationalistledare förut, och de överöste honom och hans folk med oförsynta anklagelser. Men han svarade dem utan hätskhet rakt på sak. Detta faktum liksom hans oro för allas framtid, vita såväl som svarta, gjorde djupt intryck på dem. Jos började se en möjlighet till att svarta och vita skulle kunna samarbeta för landets bästa och bestämde sig för att göra ett försök vid universitetet. Under de följande månaderna uppmärksammades hans friska initiativ, och det var bakgrunden till den svarte ordförandekandidatens intresse för honom.

Valen fick väntad utgång. Jos, den ende vite kandidaten, valdes till vice ordförande. Styrelsens första resolution gällde ett uttryck av medkänsla med dem som skadats under ett bombattentat mot en affär i Salisbury. Med stöd av sin styrelse och med en av de svarta studenterna vid sin sida höll te Braake ett anförande vid ett studentkårsmöte i vilket han uppmanade de närvarande att sluta upp med de ömsesidiga anklagelserna mot varandra, att ställa tillrätta vad som behöv-

des i det egna lägret först och sedan börja samarbeta.

Andra arbetade i samma riktning. Professor Desmond Reader, dekanus för den sociologiska fakulteten, arrangerade flera sammanträffanden mellan svarta och vita studenter i sitt hem, som pågick till långt in på nätterna. Några gick ännu längre. Multi-rasiala grupper har besökt och talat till eleverna i olika högstadieskolor liksom inför andra församlingar.

Jos te Braake besökte nyligen tillsammans med en grupp svarta och vita Namibia, där de berättade för studenter, arbetare, statligt anställda och medlemmar av SWAPO, den militanta oppositionen, vad de själva arbetat fram vid sitt universitet.

Professor Craig hävdar att år 1977 varit det bästa, både akademiskt sett och i fråga om rasrelationer, sedan han kom till universitetet för elva år sedan. Och detta trots de försämrade förhållandena i landet.

Kampen pågår naturligtvis ständigt. Nyligen inträffade en svår sammanstötning. Femton unga vita rötägg (möjligen f.d. studenter eller soldater direkt från bushen) kom till universitetsområdet sent en kväll, beväpnade med påkar och cricket-slagträn. De gick först till studentkårens lokaler och sedan till en av studentbostäderna, och var de än träffade på en svart student mörbultade de honom. Två av de studenter som arbetat för försoning i kåren blev skadade.

Atmosfären laddad

En av de värst tilltygade var Taapano, känd som god idrottsman och mycket populär. Han kom ut ur sitt rum för att ta reda på vad bråket gällde och blev omedelbart angripen, lyckades komma loss från sina angripare, sprang nerför trapporna bara för att springa rakt på en annan grupp som också pucklade på honom. Han måste snabbt köras till sjukhus och få huvudet hopsytt på två ställen. Ryggen och benen var också fulla av sår. Följande morgon kom den afrikanska tidningen "Zimbabwe Times" ut med en bild på första sidan av Taapanos igensydda huvud.

Taapano hade redan dessförinnan

många anledningar att vara bitter. Hans far hade — med undantag av nio månader — suttit fängslad i sexton år i Wha Wha-fängelset nära staden Gwelo. Familjen bor i en by nära Umtali, som ligger mitt i stridsområdet. Utegångsförbud gäller varje dag från kl 12 till 6 följande morgon, och det lamslår all verksamhet i byn. Dessa bybor är bara några av de miljontals människor, som får lida för striderna mellan gerillan och säkerhetsstyrkorna.

När Taapano skrevs ut från sjukhuset uppsöktes han omedelbart av flera svarta studenter, som ville få honom att sätta sig i spetsen för en motattack. Atmosfären var laddad. Det hade bara behövts en gnista för att utlösa nya konfrontationer. Taapano hade detta på känn, så han talade inte om hur ont han fortfarande hade och vägrade absolut att bli indragen i någon sorts hemlig aktion. "Det måste finnas nå'n anledning till att de anföll oss", argumenterade han. "Kanske de varit med om hur några av deras egna vänner dödats i bushen." Olika förslag till motattacker rann ut i sanden.

Slåss för enighet

Några dagar senare reste Taapano med en vit universitetslärare till Wha Wha för att besöka sin pappa. Taapano var inte mer än fem år gammal, när pappan arresterades och far och son känner knappast varandra. Fadern, som tillhör de 200 verkligt förpliktade motståndsmännen, är fortfarande internerad, trots att många av medfångarna försatts på fri fot. Pappan samlade nu ihop tjugo av sina vänner i fånglägret för att de skulle träffa sonen och dennes vän. Först undersökte de hans sår. Sedan berättade Taapano om sina upplevelser vid universitetet och sin övertygelse att hämnd inte ledde någon vart.

Det blev ett ovanligt möte. Fadern har läst flera böcker om moralisk upprustning och låtit dem gå vidare till andra i fånglägret. Alla hans vänner talade om behovet att skapa enighet och berättade vad de själva gjorde i fånglägret för det. Till slut, efter en och en halv timme, sa pappan till sin son: "Här i fånglägret har vi lagt alla stammotsättningar och politiska partistrider åt sidan. Vi tänker slåss för enighet när vi kommer ut. Du måste fortsätta med att slåss för en moralisk upprustning och försök särskilt nå dem som är svårast. Du får aldrig ge upp! När vi blir fria kommer vi att slåss med dig. Vi menar vad vi säger. Vänta bara får du se!" ■

Forts. från sid. 1:

Ingen demokrati utan moral

lämna ifrån sig makten och samtidigt ledarskapet för oppositionen.

"Efter oberoendet har vi växlat regering sex gånger", konstaterar premiärminister Premadasa. "Men det har skett genom val och inte genom våld. Det finns alltid en tendens bland mänskliga varelser att se till sitt eget bästa före andras. Det är detta korrumpierande inflytande som vi måste vara på vår vakt emot. Frågan är inte vad jag kan få ut av den ena eller andra åtgärden, utan: Är det rätt eller fel? Ingen demokrati kan existera utan moral, och ingen moral utan religion."

Idag gäller inte konflikten den ena eller andra religionen. Den gäller religion och irreligion — mellan dem som tror på andliga värden och dem som omfattar enbart materialism."

Det nuvarande regeringspartiet vann sin överväldigande valseger genom att lova folket att bygga upp ett rättvist samhälle och att genomföra ärlighet i politiken.

I sitt inledningsanförande vid det nyssnämnda seminariet i Colombo redogjorde premiärminister Premadasa för regeringens program för att komma till rätta med "de två stora hindren för demokratin — korruption och ineffektivitet, genom att knyta regeringen närmare till folket, upphålla pressfrihet och frihet till opposition".

I sitt huvudanförande vid Colombo-seminariet manade Rajmohan Gandhi Sri Lankas folk att hålla fast vid demokratins fana. "Sri Lanka och Indien är öar i ett hav av totalitära regimer. Det ligger i de båda ländernas och i den demokratiska världens intresse att deras experiment skall lyckas."

I den internationella delegationens aktionsprogram ingick bl a ett besök i Jaffna, den största staden i norra Sri Lanka och centrum för tamilernas separatistströrelse. Ingen medlem av centralregeringen i Colombo har besökt Jaffna sedan 1977. Den internationella gruppen med Rajmohan Gandhi i spetsen var inbjuden av tamilernas ledare och deras parlamentsledamöter. De talade i flera skolor och vid ett stort möte i stadshuset. De kunde också förmedla samtal mellan tamiler och singaleser och överbringa en rad konkreta förslag till regeringen i Colombo.

"Sri Lanka har många förutsättningar att bli en modell för demokratin i Asien", skriver schweizaren Pierre Spoerri, som ingick i delegationen, i en rapport om aktionen. "Landets befolkning och dess försörjningspro-

blem är överblickbara. På jordbrukets område har man redan kunnat inhösta några viktiga framgångar och exempelvis kunnat göra sig oberoende av risimport. Den nya författningen med en president i statsledningen bådade gott för en viss politisk stabilitet under den närmaste framtiden."

Trots detta finns det många frågetecken, konstaterar Spoerri. "Representanterna för den unga generationen, särskilt naturligtvis de som trots avslutad utbildning inte finner arbete, står skeptiska gentemot de nuvarande politiska partierna. Tamilerna väntar på de förestående förhandlingarna med regeringen. Många av de ansvariga i regeringen och parlamentet är medvetna om att såväl de buddhistiska folken i Sydostasien som grannländerna, däribland den store grannen och brodern Indien, uppmärksam följer demokratins utveckling i Sri Lanka.

Därför innebär de i januari 1979 inledda kontakterna med människor av alla generationer i Sri Lanka början till ett uppbyggnadsarbete som måste fullföljas under de närmaste åren."

Tidningen *Ceylon Daily News* erinrade i en artikel den 19 januari under rubriken "Moralisk upprustningsutmaning till Sri Lanka" om Frank Buchmans besök i landet i början av 50-talet. Sedan dess har nära kontakter uppehållits mellan ledande personligheter i Sri Lanka och världsrörelsen för moralisk upprustning.

□ "DET GÅR ATT FÖRKLARA skattefusket. Men det går inte att ursäktas det. Därför måste det både i det enskilda fallet och generellt både juridiskt och moraliskt dömas för vad det är, ett bedrägeri.

Att låta bli att ta upp en inkomst på tvåhundra kronor och därmed undandra det allmänna 150 kronor är lika förkastligt som att gå in på posten och lura till sig 150 kronor på en falsk postanvisning. I båda fallen handlar det om att medvetet utnyttja falska uppgifter för egen vinning. Samma sak gäller oberoende av beloppet.

Man kan förvisso vara emot skatetrycket och skattereglerna. Men man kan inte anständigtvis vara emot att de skall tillämpas på alla.

Men dessutom gäller det att stärka det som en smula gammalmodigt kallas normbildningen. Det är inte minst en uppgift för skolan. Skolan måste helt enkelt klargöra att skattefusk är något man inte får ägna sig åt. Därför att det är brottsligt och — just det — omoraliskt. Och man skall därvid inte underlåta att påpeka att frestelsen att skattefuska möter var och en."

(Ledare i Svenska Dagbladet)

Etiopisk flykting berättar: *Jag var som en blind*

Detta är en etiopisk flyktings berättelse. Av säkerhetsskäl kan vi inte ange hans namn.

□ NÄR MILITÄRREGERINGEN tog makten 1974 utnämndes en man till en administrativ post. Men han kunde inte uthärda vad han såg ske, alldeles särskilt sedan hans två bröder dödats. Han beslöt att ge sig av.

Den 100 mil långa sträckan tog honom över två månader. Den enda plats där han kunde sova var ute i djungeln. Han hade inga kläder att byta med. "Jag var stark och beslutssam och kände mig inte förödmjukad. Men jag var fylld av hat, bitterhet och vrede." Hans ansikte bär ännu spåren från tröttheten under flykten.

Han engagerade sig i frihetskampen mot regeringen. Men också här, i den motståndsgrupp som han satt sitt hopp till, fann han splittring. Man behandlade varandra orättvist. Man stal och var oärlig.

Vänner ville mörda mig

När han beskriver denna tid — ett och ett halvt år — säger han: "Jag var helt frustrerad. Jag insåg att jag var mer eller mindre i samma situation som innan jag givit mig av hemifrån. Jag försökte ta itu med de ovannor jag såg runt omkring mig. Men då började man rikta anklagelser mot mig och ville likvidera mig. Jag upp-täckte att två av mina vänner planerade att mörda mig."

Detta ökade hans vrede och hans bitterhet. "Jag blev rasande. Jag ville bränna allt jag kom över. Men när man kommer i svårigheter, då börjar man tänka på Gud och på tro. Innan jag for hemifrån hade min far givit mig sin välsignelse och sagt: 'Jag ber inte Gud att han skall göra dig förmögen, men jag ber att han skall ge dig kärlek till människor.'"

Han lämnade motståndsgruppen. Just då stötte han på moralisk upp-rustnings idéer. "Jag började inse hur relevant det var för min situation och för mitt land med absolut ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek. Vi har varit med om en lång kamp för rätt-

färdighet. Men man ser inte ofta att människor lyckas. Många av dessa kämpar dör. Sanningen är att varje kamp för rättfärdighet, som är utan moraliska normer, förlamas och bli ogenomförbar.

Jag började inse att jag var som en blind i ett mörkt rum. Jag saknade de kvalitéer som kunde göra mig mer effektiv. Moraliska normer måste vara ledstjärnor för allt man gör."

Dessa idéer började påverka även hans personliga liv. "Först måste jag lägga av alla hämndkänslor. Jag var en slösaktig och splittrad människa. Jag drack mycket. Att röka och ligga med kvinnor var en del av mitt normala liv. Jag beslöt att sluta med allt detta.

Jag började pröva på att lyssna till mitt hjärtas innersta tankar och därigenom få hjälp att forma mitt dagliga liv. En morgon beslöt jag skriva till de vänner som planerat mörda mig. Jag bad om förlåtelse för min vrede och min bitterhet. Jag berättade vad jag börjat finna.

Denna erfarenhet gav en helt ny mening åt mitt liv. Det har skapat en andlig rikedom. Ni kan bara tänka er vilket helvete och vilken olycka mitt ansikte måste ha speglat förut."

Vad gällde det egentligen?

I sitt tal vid invigningen av en nybyggnad till riksdagshuset i Helsingfors yttrade ärkebiskop Mikko Juva, som på sin tid var liberal riksdagsledamot:

□ FÖR DEN ANSVARSFULLA SKÖTSELN av allmänna angelägenheter krävs ett visst sinne för den mänskliga verksamhetens relativitet. Min sida har ej alltid rätt och motparten alltid orätt.

Det är ej orätt eller ett bevis för bristande hållning att efter en häftig debatt sätta sig ned vid ett bord för att dryfta i lugn och ro vad det egentligen har gällt och hur man kan klara sig vidare.

Genom diskussion är det alltid möjligt att lära sig, ej endast motståndarens svagheter, vilka man kunde exploatera, utan även hans goda sidor, vilka man kunde bygga på för att nå samförstånd.

Utgivarkorsband

Som fembarnspappa oroade han sig för vad som hände med barnen. För inte så länge sedan fick han ett brev från sin fru. "Hon skrev att jag skulle inte bekymra mig för hur det gick för dem, men tacka Gud för vad han gjort. Det gick verkligen hem hos mig. Min fru är mycket trofast. Förändringen i min livsstil är den mest värdefulla gåva jag kunde ge henne barnen."

Han längtar efter att kunna göra något för att påverka situationen där hemma. Ofta känner han sig frustrerad därför att han inte kan göra mer.

Men han har beslutat att det är ra människor som i sina egna liv cepterat den sorts förvandling som han varit med om, som kan besvara de problem hans land står inför. För honom har konsekvenserna varit att stanna i kalla och besvärliga förhållanden tillsammans med sina etiopiska kamrater när han skulle ha kunnat flytta till bättre kvarter.

"Den förändring jag erfarit har givit mig en klar vision av ett Etiopien som är lika fritt som jag känner mig", säger han.

Att lyssna till sina egna kan nog ka ens övertygelse och räta ut ens hållning, men en djupare förståelse av innevarande problem förutsätter att man har mod att möta även andras åsikter.

Vi står här inför demokratins problem. Just riksdagen är det ställe, alla åskådningar, ideologier och intressegrupper borde möta varandra. Plenum är endast ett skyltfönster, den verkliga konfrontationen sker vid förhandlingar, i utskotten samt i privata diskussioner.

Demokratin betyder förtroende för att ordet kan verka, att en saklig argumentation ej är betydelslös, att det är möjligt för olika människor att förstå varandra, och att det finns grund att även i politiken hoppas för förverkligande av Bibelns förmaning: "Och sen icke var och en på sitt eget bästa, utan var och en också på andras." (Fil 2: 4.) ■

Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk upp-rustning, utkommer med 8 nummer per år. Utgivare: Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. Prenumerationspris per kalenderår: Sverige kr 35:—, postgiro 70 98 70 - 0 (Idé och Kultur), Finland mk 30:—, postgiro 11 20 95 - 0 (Ny Värld), Helsingfors. Lösnummerpris: kr 2:50/mk 2:—. Ansv. utgiv.: Lennart Sjögren. Redaktörer: N. G. Ekman, Finn Harald Wetterfors. I redaktionen: Ingeborg Ekman, Bror Jonzon, Ann-Kristin Särnbrink, Gunnar Wieselgren. Distrib.: Alf Söderlund. ISSN 0347-2272